

ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ ПЕДАГОГІВ

Нова методологія навчання, що базується на використанні інформаційно-комунікаційних технологій, впевнено увійшла у діяльність навчальних закладів. Нові виклики інформаційного суспільства вимагають активного впровадження ІТ-технологій в освіту взагалі, в післядипломну педагогічну зокрема [1].

Одним із шляхів реалізації поставлених вимог у галузі неперервної освіти є створення певних організаційно-педагогічних умов, які б забезпечили організацію та проведення дистанційного навчання, створення електронних навчальних курсів, набуття необхідних знань, умінь та навичок в процесі навчання, визначення рівня навчальних досягнень тощо.

Сучасний викладач закладу освіти повинен вміти працювати в новому інформаційному освітньому середовищі (ІОС), принципова відмінність якого від традиційного полягає в специфіці його технологічної підсистеми. Але для ефективного використання можливостей ІОС педагогічний працівник повинен володіти повним набором користувацьких, орієнтовних, інструментальних компетенцій. Будучи учасником єдиної інформаційної освітньої системи, освітнього середовища навчального закладу, педагог сам повинен вміти формувати локальну освітню середу передусім на своєму навчальному занятті. Під інформаційною освітнім середовищем навчального заняття зазвичай розуміється спеціально організований комплекс компонентів, що забезпечують системну інтеграцію ІКТ в педагогічну систему навчального заняття з метою побудови особистісно-орієнтованої педагогічної системи [2].

До арсеналу інформаційно-методичного забезпечення неперервної освіти належать системи управління навчальними ресурсами, які забезпечують вирішення таких завдань, як: організація і проведення навчання за різними формами, розробка електронних навчальних курсів (ЕНК), надання зручного та простого доступу до навчальних матеріалів, розширення можливостей для колективної роботи в рамках навчального процесу тощо. Тому використання звичайних засобів для створення сайтів, які не містять специфічних інструментів для розробки ЕНК, ставлять ряд високих вимог до кваліфікації викладача-розробника в області практичного використання сучасних інформаційно-комунікативних технологій. Це в свою чергу призводить до ускладнення структури і систематичності подачі матеріалу і, як наслідок, зменшує ефективність навчання. Виходом з даної ситуації є використання спеціалізованих платформ або систем дистанційного навчання (СДН).

Дистанційне навчання в Університеті менеджменту освіти забезпечувалось використанням платформи підтримки дистанційного навчання «Веб-клас ХПІ». Розробка середовища «Веб-клас ХПІ» була розпочата у 1999 році на базі Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» під керівництвом М.В. Савченка та В.М. Кухаренка. Віртуальне навчальне середовище призначене для забезпечення основних педагогічних технологій дистанційного навчання. Для роботи адміністратора системи, автора курсу, тьютора та студента використовується єдиний інтерфейс українською, російською та англійською мовами. На теперішній час зазначене вище середовище являється морально застарілим та не підтримується розробником, тому гостро повстало питання переходу на сучасну систему дистанційного навчання, яка б відповідала вимогам часу та потребам навчального закладу. Такою системою у 2014 році було обрано платформу eFront.

Система eFront має ширші можливості. Але основними її перевагами є сучасність, простота у використанні, зручний та інтуїтивно зрозумілий інтерфейс і надійність. При цьому система не вимагає від користувача специфічних знань в області використання ІКТ.

З метою підвищення якості підготовки науково-педагогічних, педагогічних та керівних кадрів Університету для роботи зі слухачами та студентами дистанційно було

проведено навчально-практичний семінар «Інформаційно-методичне забезпечення дистанційного навчання в Університеті менеджменту освіти» для таких трьох категорій: адміністрація, завідувачі кафедрами, керівники структурних підрозділів Університету менеджменту освіти; куратори-тьютори навчальних груп слухачів курсів підвищення кваліфікації; методичний та допоміжний склад (методисти, лаборанти) кафедр ЦППО. Для кожної з категорій було розроблено навчальну програму, яка розрахована на 1 кредит (30 годин) та визначено форму навчання як очно-дистанційну.

Метою підвищення кваліфікації учасників семінару визначено підготовлення керівних та науково-педагогічних працівників Університету до освітньої діяльності у віртуальному навчальному середовищі зі слухачами, студентами інститутів Університету на прикладі сучасної системи управління навчальними ресурсами платформи eFront.

Перед учасниками семінару були поставлені завдання:

- оновлення і поглиблення знань з інформатизації освітньої діяльності Університету менеджменту освіти;
- розвиток компетентності щодо використання сучасних ІТ-технологій, технологій дистанційного навчання в освітній діяльності Університету;
- удосконалення та оновлення знань і умінь з навчально-методичного забезпечення освітнього процесу Університету за дистанційною формою навчання;
- сприяння професійному розвитку щодо впровадження технологій дистанційного навчання в освітню діяльність Університету.

Програмою семінару було запропоновано лекції та практичні заняття (очно), а також самостійна робота (дистанційно), на яких передбачалося формування знань та вмінь з:

- технологій дистанційного навчання;
- структури дистанційного курсу;
- технології створення електронного навчального курсу;
- платформи підтримки дистанційного навчання eFront;
- створення дистанційного курсу підвищення кваліфікації керівних і педагогічних кадрів освіти;
- розроблення електронного навчально-методичний комплексу;
- контролю освітньої діяльності слухачів/студентів у віртуальному навчальному середовищі платформи eFront.

Результатом семінару став підсумковий контроль у формі заліку. Залік передбачав дві складові: проходження комп'ютерного тестування у системі та перевірка практичних навичок роботи у системі eFront. Тестування складалось із 30 тестових завдань. Практична частина заліку включала розміщення запропонованого текстового електронного матеріалу у модульній (блочній) структурі, розміщення презентації Power Point у форматі pdf та створення власного тесту з декількома типами питань із подальшою демонстрацією членам комісії. Успішне складання заліку (за рішенням адміністрації Університету) стало дозволом викладачу-тьютору для проведення освітнього процесу за дистанційною формою навчання. Про якість навчання учасників семінару свідчать середній відсоток правильних відповідей на питання тесту – 79% та правильність виконання практичної частини підсумкового контролю, яка становить близько 90%, що загалом є високим результатом.

Вже з січня 2015 року групи слухачів, що приїздять підвищувати кваліфікацію, проходять реєстрацію у системі на занятті з основ роботи у віртуальному навчальному середовищі. На 2015 навчальний рік в Університеті заплановано більше 100 категорій слухачів, які будуть навчатися дистанційно в новій системі управління навчальними ресурсами. Для оптимізації та спрощення роботи як адміністраторів системи, так і користувачів було створено навчальні сайти на основі системи eFront для кожної з кафедр Університету.

Таким чином, нами визначено та показано, що освітній процес у закладі ППО буде більш ефективний, якщо цілеспрямовано та якісно підвищити рівень ІКТ-компетентності науково-педагогічних та педагогічних кадрів закладу ППО.

Список використаних джерел

1. Биков В.Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти [Текст]. / В.Ю. Биков – К.: Атіка, 2008. – 450 с.
2. Панина Т.С., Дочкин С.А., Клецов Ю.В. Уровни информационно-коммуникационной компетентности педагогических работников. – ГОУ ДПО «Кузбасский региональный институт развития профессионального образования». – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://krirpo.ru/anketa/etc.htm?id=744>.
3. Олійник, В. В. Самостійна робота слухачів у процесі підвищення кваліфікації [Текст] / В. В. Олійник, В. О. Гравіт, Л. Л. Ляхоцька // Самостійна робота слухачів у процесі підвищення кваліфікації Науково-методичні матеріали: НАПН України, Ун-т менедж.освіти. – К., 2010. – 44 с.